

500.000 ТОННА ТАЙЁР!

Мўлжалимиздаги ҳосилнинг 15 процентини йиғиб олдиқ * Утган йилнинг шу пайтидагига нисбатан 150 минг тонна кўп „оқ олтин“ терилди * „Зангори кема“ капитанлари бункерлардан 10 минг тонна пахта тўқдилар * Ҳосилнинг ўндан тўққизи қоп-қанорсиз ташилди * Пахтазор баҳодирлари, дастлабки довондан ошдиқ. * Дала-ларда ҳужум фронтини янада кенгайтирайлик!

БУТЎН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН»

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

45-йил чиқиши
№ 219 (12.572)

Пайшанба, 19 сентябрь 1963 йил

Баҳоси 2 тийин.

СУҒОРИЛАДИГАН ЕРНИНГ ҲАР ГЕКТАРИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

ВОЛГОГРАД. 17 сентябрь. (Матбуот группаси). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **Н. С. Хрущёв** кеча Волгоград областига келгани ҳабаб қилинган эди. Шу куннинг **Н. С. Хрущёв** «Волго-Дон» совхозига борди.

Тўшдан кейин қишлоқ области партия комитетида ўртоқ **Н. С. Хрущёв** области таъкилотларининг, илмий муассасаларининг, хўжаликларнинг раҳбарлари ва суғориладиган деҳқончилик мутахассислари билан суҳбатлашди. Никита Сергеевич ирригациянинг ҳолатини, унинг Волго бўйидаги ерларда ривожлантириш истиқболларини қизиқиб суриштирди.

Биринчи бўлиб Волгоград сув хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **А. И. Безубенко** ахборот берди.

— Бизнинг областимизда, — деди у, — 43.700 гектар суғориладиган ер бор. Аммо бу йил шу ерлардан фақат 36 минг гектарига экин экилди ва суғорилмоқда.

Ўртоқ Безубенко суғориладиган ерларда қандай экинлар экилатганини, сабзавот, маккажўҳори ва бошқоқ дон экинларидан қандай ҳосил олинаётганлигини гапирди берди. Бир килограмм сабзавотнинг таннари 5,5 тийинга тушмоқда.

— Бу жуда қimmat-ку, — деди ўртоқ Хрущёв.

РСФСР Министрлар Совети сув

хўжалиги давлат комитетининг раиси **К. С. Корнев** Россия Федерациясининг колхозлари ва совхозларида суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш истиқболларини айтиб берди. Шимолий Кавказ, Волго бўйи ва Приморье ўлкасидаги ерлар суғориладиган ерларнинг асосий районларидир.

— Кубань, Дон, Терек ва Сулак дарёларининг сув ресурслари, — деди ўртоқ Корнев, — Шимолий Кавказда 700 минг гектар ерни суғормоқ учун яқин вақт ичида қўшимча ирригация шохобчалари қуришга имкон беради, ҳаммаси бўлиб эса 880 минг гектар ер ўзлаштирилади. Бу ерларнинг 215 минг гектарига шולי экин, 665 минг гектарига дон олиш мақсадида маккажўҳори ва дуккакли дон экинлари экиш мумкин. Ҳар йил шу майдонларда муттасил мўл ҳосил олиш, шоланинг яқин ҳосиллиги 43 миллион пудга, маккажўҳори донининг яқин ҳосиллиги 170 миллион пудга ва ет-ҳашакнинг яқин ҳосиллиги 2 миллион 700 минг тонна оғура билангина етказиш мумкин. Волго бўйидаги ерлар суғориладиган деҳқончиликнинг энг катта райони бўлиб қолади, келгусида бу жойларда суғориладиган ерларнинг майдонини 5 миллион гектарга етказиш мумкин.

Н. С. Хрущёв, Волго бўйининг яқин йиллардаги имкониятлари қандай?

Ўртоқ Корнев. 1970 йилгача

620 минг гектар. ерни суғориш мумкин.

Н. С. Хрущёв. Ҳар гектарга қанча сарф бўлади?

Ўртоқ Корнев. Ирригация қурилиши билан шугулланганда Ҳар бир гектар шолиторлик ерига 1.200 сўм, маккажўҳори ва бугдой экиладиган ерга 800—900 сўм, шу ерларни қишлоқ хўжалиги учун ўзлаштиришга қўшиб ҳисоблаганда эса, Ҳар бир гектарга 2.400 сўм сарф бўлади.

Н. С. Хрущёв. Ўртоқ Саркисов раёонларига Мирзачўлдаги ерларнинг Ҳар гектарини ўзлаштиришга қанча сарф бўлади?

Ҳайдардан овоз. 3.050 сўм.

Н. С. Хрущёв. Лекин у ерларда ирригация қурилишлари сарф бўлган маблағларнинг ўрни анча тевроқ қопланади.

Ўртоқ Корнев Россия Федерациясининг раёонларида суғориладиган деҳқончилик ҳозирча етказиш тартибига олиб борилаётганда, деди. Бунинг сабаби нима? Россия Федерациясининг колхоз ва совхозларида ерларни суғоришга Ўрта Осиёда бўлганидек эътибор берилмаётган. Ваҳоланки, бизнинг суғориладиган ерларимизда мўл ҳосил олиш имконияти ҳам эмас. Дон, маккажўҳори ва сабзавотдан ҳам ҳосил олинаётганлигининг сабабларидан бири нима шунки, хўжаликлар ихтисослаштирилмаётган. Пиравардида ўртоқ Корнев ирригация иншоотларини лойиҳалаш, қуриш ва фойдаланиш ишларини бир қўлга тулаш зарурлигини айтди.

СССР Қишлоқ хўжалиги министри суз хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **К. К. Шубладе** ҳам шу ҳақда гапирди.

— Амударё сувлари асрлардан бери унумдор лойқа заррачаларини оқибди келмоқда, деди ўртоқ Шубладе. Бу лойқалар дарёнинг дельтасида чўкиб қолмоқда. Ахир бу унумдорлик ҳазинаси-ку! Лекин ҳозирча бу ҳазинадан ҳақиқатда фойдаланилмаётган. Тахминот тўғрисида қуришни тевроқ бошлаб юбориш керак. Бу тўғон ишга туширилганидан кейин камда 900 минг гектар ерни суғориш мумкин бўлиб қолади. Бу ерларда катта майдонларни шолиторларга айлантириш, шолдан мўл ҳосил олиш мумкин. Бу тўғон лойиҳасини тузишнинг тезлаштириш керак.

Ўртоқ **Н. С. Хрущёв** мутахассислардан бундан ҳисоблаб қишлоқ ва мухоазадорларнинг айтишми, суғориладиган ерда сувни ерда қамалган канал билан оқибди ахиринчи фойдаланиш ёзи темирбетон лавлардан юбориш ахиринчи фойдаланиш бўлади, мана шунини айтиб беришни айтмош қилди.

Институтларнинг ва тажриба станцияларнинг вакиллари сузга чиқдилар. Уларнинг Ҳар бири конкрет мисоллар келтириб, қилинган ҳисобларини айтиб, Волго бўйида суғориш ишларини кенгайтириш имкониятларини кўрсатиб бердилар.

Суҳбат охирида **Н. С. Хрущёв** нутқ сўзлади. Унинг нутқи зўр эътибор билан тингланди.

Ўртоқ Н. С. ХРУЩЕВ нутқи

Сизларда кўриб ва эшитиб олган баъзи таассуротларимни айтиб бермоқчиман, ўртоқлар. Биз «Волго-Дон» совхозини бориб кўрдик, у ердаги ишларнинг аҳволи тўғрисида қўшнча аччиқ гапларни айтиб ўтдим. Эҳтимол, совхоз раҳбарлари меннинг гапидий фикрларимга қўйилганлар, лекин улар совхоздаги жуда хунук аҳволни оқламоқ учун Ҳар хил баҳоналарни кидирмоқдалар. Аммо сизларга маълумки, Ҳар бир киши ўзи қилиб қўйган қилгиларни оқламоқ учун сўзда ҳаммиса баҳона топа олади.

Лекин биз шу хўжаликдаги ишларнинг аҳволига илтифат қилганда

аир солсан, «Волго-Дон» совхозининг суғориладиган ерлари шундай кам ҳосил бераётганлигини оқлайдиган ҳеч қандай баҳона топа олмайсиз, деб ўйлайман. Биз ҳаммамиз бунга тоқат қила олмаёмиз. Совхоз ҳодимлари ва айниқса суғориш раҳбарлари, менмечка, зарур хулосаларни чиқариб оладилар ва совхоз ишнинг кўрсаткичларини кескин яхшилашга қисқа муддат, ичида эришадилар.

Областининг ҳамма колхоз ва совхозларида суғориладиган деҳқончиликни юксалтириш учун суғориладиган хўжаликни ташкил қилишнинг энг яхши намуналарига тенгланган мақсадида мана шу

энг яхши намуналарни яхшилаб ўрганиш зарур, албатта. Бироқ, сизларнинг областингизда биз кўрган ишлар қаноатланишга эмас. Мен сизларнинг фикрингизни эшитиб, яхши намуналарингизни кўриб ўрганиш, суғориладиган ерлардан йилга тахминан бир ярим-икки миллиард пуд муттасил дон олмақ учун бунга қанча суғориладиган ер кераклигини белгиласан, олиш мақсадида бу ерга келган бўлади, дейиш мумкин.

Резерв нукунда келтириш йўли билан эҳтиёт фондида эга бўлиш мумкин албатта—бу асосий вазифадир ва шундай қилиш керак. Лекин бундан ташқари муайян

миқдорда суғориладиган ерларини ҳам бўлиши керак, бу ерлар Ҳар қандай об-ҳаво шароитида мўл ҳосил олишимизни таъминлайди деган ерлар бўлиши керак.

Бироқ, сизларнинг ерларингизда кўрган ва эшитган нарсаларим мени хурсанд қилмади. Агар иш шу тарзда олиб бориладиган бўлса, бундай суғориладиган ерлардан олинган дон галла қимматга тушибди, чунки бу галлани етиштириш учун сизлар жуда кўп маблағ сарфлабсизлар, аммо яхшироқ натижага эришишни эса жуда кам ваъда қилгандисизлар.

(Давоми иккинчи бетда).

САФИМИЗДА ҚОЛОҚЛАР БЎЛМАСИН!

Мамлакатимизда халқ хўжалигининг барча тармоқлари тобора юксалиб бормоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг бераётган гўлт катта ердами ва оталарча гам-хўрлиги тўғрисида кенггина ишларда қишлоқ хўжалигида ҳам катта юксалишлар бўлади. КПСС Марказий Комитетининг 1953 йил сентябрь Пленумидан бугунги даврни кўздан кечириш, экин майдонлари негизий, барча экинларнинг ҳосилдорлигини ошатишнинг, бора-бора тўғри қўйиб, махсулдорлигини бе-ниҳол ошатишнинг кўрсати.

Жумладан, бизнинг республика-мизда ҳам пахтачиллик билан бир наторда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам тез юксалиб бормоқда. Лекин, шунинг эътиборига, халқ ҳам қолмоқ хўжаликлар аниқлига бор. Бу эса пахта-чиликлани ҳам, чорвачиликни, сабзавотчиликни, маккажўҳори ва галла-чиликлани ҳам партия ва ҳукумат томонидан қўйилган улғувор ва-зифаларни тула-туки адо этишда умуим юксалишимизга тўсиқ бўлиб келмоқда. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз қолмоқ хўжаликларини илгори рақобатсизга кўтариш ҳақида тегишли қарор-лар чиқариб, муҳим тадбирларни белгилаб беришмоқда. ЭНДИГИ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФА — ҚОЛОҚ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРНИ, ҲАТТО БУЛИМ ВА БРИГАДАЛАРНИ ТЕЗДА УЗЛИ-КЕЛИН КЎТАРИШДАН ИБОРАТ БУЛИШ ҚОЛДИ. Бунинг учун бизда ҳамма имкониятлар бор.

Бизнинг колхозимизга илгарики тўртта қолоқ колхоз қўшилган.

Улар яқин вақтгача ҳам Ҳар гектардан атиги 7-8 центнердан пахта ҳосили олиб келар эди. Утган йили шу ерлардан 30 центнерга етказиб ҳосил олинди.

Бу колхозларнинг қоллоқлиги-га сабаб нима эди? Аввало шунини айтиш керакки, кадрлар жой-жойига қўйилмаган, қоллоқ-ли хўжалик манфаати бир ёқда қолиб, айрим-айримлар шак-лида қоллоққа берилиб кетган эди. Маълумки, колхозчилар кол-хоздан кам даромад олганларидан кейин раҳбарларнинг тили ҳам қис-си бўлади. Бундан айрим ишчи-лар фойдаланиб, кўпроқ томоғи-ни эшишга, ямаёт ишига қатнаш-масдан, ўз шахсий иши билан шугулланишга ҳаракат қилди.

Бунинг натижасида меҳнат инти-зони бўшашиб, колхоз ўстаби бу-зилади.

Афсуски, бир қанча хўжалик-ларда ана шундай ярамас аҳвол ҳозир ҳам ҳуш суриб кела-ди. Қолоқ деб ҳисобланганлар худ-ди ана шундай хўжаликлардир. Кўп жойларда қоллоқдаги бор ишлардан тўла ва тўғри фойдала-ниш ўрнига ерни бошқа ишчилар-га имарага бериш каби на юнун-га ва на устайга тўғри келадиган фактлар ҳам содир бўлмоқдаки, бунга сира чидаб бўлмайди.

Маълумки, деҳқончилик техни-

на билан ва ишчи кучлари билан бўлади. Аввало техникани ишла-та бианиш, ишчи кучларини жой-жойига қўйиш зарур. Айниқса, хў-жаликлар уртасида техникани ва ишчи кучларини тўғри тақсимлаш катта аҳамиятга эгадир. Шу нук-тага назардан олганда кўп жой-ларда аҳвол қандай? Рўй-рост ай-тиш керакки, баъзи хўжаликлар-да бир ишчи кучига 6,7 гектар-дан пахта майдони тўғри келгани қоллоқ бошқа хўжаликларда бир ишловчига бир гектарга етар-ет-мас ер бўлиб келади. Ҳолбуки, ишчи кучи кўп бўлган хўжалик-ларда 30-40 процентини колхоз-чилар иш билан таъминланган, қолгани бошқа нотўғри йўллар би-лан ўз шахсий манфаатларини қўзғаб текин даромад қилишга уриниб кетадилар. Ишчи кучи кам бўлган хўжаликларда эса экинлар-вақтида парварши қилинмасдан ўт босиб, ер ишдан қиммоқда. Кўг-ерлар бўш қолиб кетмоқда. Шу-нинг учун ПАХТА ҲОСИЛИНИ ХЎ-ЖАЛИКЛАРДАН ИШЧИ КУЧЛАРИ-ГА ҚАРАБ ТАЛАБ ҚИЛИШ ЗАРУ-РИЯТИ УЗ-ЎЗИДАН КЕЛИБ ЧИҚА-ДИ.

Ўзбекистон партия ташкилот-ва ҳукумати кейинги вақтларда колхоз ва совхозларнинг раҳбар-лик составини саралашга, уларни

Х. ТУРСУНҚУЛОВ,
Янгиёулдаги «Шарқ юлдузи»
колхозининг раиси, уч марта
Социалистик Меҳнат Раҳмонши

билимдон, ташкилотчи, жонкуяр кадрлар билан муштаҳамлашга катта эътибор берилмоқда. Шу билан бирга давлат ва коллектив хўжалик манфаатларини қўзда тутиладиган, олғи-уч, укувсиз раҳ-барлар ишдан четлаштирилмоқда. Айрим ҳолларда жавобгарликка тортилмақдаки, бу зарур тад-бирдир.

Бизда ёмон нарсаси шунки, райо-нда бирор қолоқ колхоз бўлса, унинг раҳбарини элмаштира бе-радилар. Ахир, шу хўжаликни рай-он ташкилотлари ҳам, унинг раҳ-барлари ҳам жавобгар-ку! Колхоз раҳбари урилиб кетаверганида, район раҳбарларига ҳеч нарсаси де-ялмайди. Менинча, бу масалада аввало район ташкилотларига нис-батан талабчанликни кучайтириш керак. Шундангина ўша райондаги ҳамма хўжалигининг баравар ри-вожланишига эришилади.

ХўЖАЛИКНИ ҚОЛОҚКИ КД Н ЧИҚАРИШНИНГ БИРДАН-БИР ЙУ-ЛИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ ҲАММА СОҲАСИНИ БАРАВАР РИ-ВОЖЛАТИРИШДИР. Агар бир со-ҳа ривожланган бўлиб, иккинчиси

паст бўлса, барибир хўжалигини кўтариш қийин. Лекин кўп жой-ларда гектардан 30-40 центнер-дан пахта олишмоқда, хўжалик-нинг чорвачилик, галлачилик, боғ-дорчилик ва бошқа соҳаларига эътибор берилмайдиган. Натижада пахтадан олинган даромадининг а-ча қисминини бошқа соҳаларда зарар келтириб кетади. Шунинг учун қолоқ хўжаликни кўтариш-ни мақсад қилиб кўйиб экинни, пахтачилик билан бир қаторда қишлоқ ХЎЖАЛИГИНИНГ БОШ-ҚА ТАРМОҚЛАРИНИ ҲАМ КУЧАЙ-ТИРИШГА, ҲАММА СОҲАДАН ЮҚОРИ ҲОСИЛ ВА КЎП МАХСУ-ЛОТ ОЛИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИШИ-МИЗ ЛОЗИМ.

Пахтачилликни ривожлантириш, дастурхонимизнинг бегаги бўлган, халқимизни тўйғизадиган дон, гўшт, мей, сўт, туҳум, сабзавот, мева ва бошқа ноз-неъматларини кўпайтириш учун ишнинг кўзи-ни биладиган, жонкуяр кадр-лар керак. Бундай кадрлар биз-да бор.

Бойлиқларимиз жуда кўп. Улар-дан оқилона фойдаланиш зарур. Маккажўҳор-ўз урини тоғмоқда ва чорвачиликни ривожлантириш-да катта хизмат қилимоқда. Шу би-лан бирга галлачиликни, айниқса, бизнинг шароитимизда оқ жүҳо-рини кўпайтиришга, эгир, кун-нут, мош каби эсдан қишлоқ кета-

диган экинларни ҳам кўпроқ экишга эътибор бериш зарур. Ем-хашак базисини муштаҳам-лаш учун халқ ҳам етарли иш қи-линаётгани йўқ. Ҳашаки экинлар-ни кўпроқ экиш, сабзавотларнинг чийиндиларидан, ҳатто ерда қолиб кетадиган дархат бўғдаларидан мол-озоғи сифатида фойдаланиш нега мумкин эмас?

Бизнинг колхозимиз комплекс хўжалик. 1520 гектар ерда пахта етиштирилади. Бу йил Ҳар гекта-ридан камда 30 центнердан ҳо-сил оламиз. Бунга ишончимиз но-ли. Катта чорвачилигимиз бор. 310 бош сиғирнинг, Ҳар бирдан бўлур 2800-килограммдан сўт со-ғиб олиб, давлат планини ошиги билан бажардик. Бу йил камда 3000 килограммдан сўт оламиз. Давлатга сўт соғиш йиллик пла-нини 8 ойда тўлдирдик. Шунинг-дек гўшт, юн, туҳум, сабзавот, мева, қовунарлар у етиштириш ва давлатга сотиш планларини ошиги билан адо этдик. Йилга тайёрлаш плани 180 процентга етди.

Мамлакатимизнинг дон хўжали-гини муштаҳамлашга тоғишли ҳисса қўшим республикамиз ва ундаги хўжаликларнинг ҳам асо-сий вазифасидир. Дон етиштириш-да ҳам колхозимиз аниқгина юту-ларга эришмоқда. 300 гектар ерда-ги ерпа ва бугдойдан юқори ҳо-сил олдик. Дон учун аниқлан ма-қкажўҳорининг Ҳар гектардан 50

центнердан ҳосил кўтармоқдамиз. 130 гектар силосбоп маккажўҳори-нинг Ҳар гектаридан 600 центнер-дан кўпроқ олаётимиз. 180 гек-тар бедонинг Ҳар гектаридан 115 центнердан кўпроқ хашак оламиз.

Бундан ташқари Қизилқум ва Зо-мин қўлларида жуда кўп хашак уриб қамлаб қўйди. Бу хашаклар колхозимизга камда икки йилга етди.

Бизда ҳамма соҳа хўжалик ҳи-собиға ўтган. Колхозчилар ўзлари ишлаётган соҳа бўйича етишти-рилган махсулотнинг салмоқига қараб даромад олади, шунинг учун махсулотни кўпайтиришдан ман-фаатдор бўлиб, эътиборли меҳнат қилмадилар. Колхозимизда бир соҳа зарар кўриб, иккинчи соҳага юн бўлмади. Шунинг учун даромад йилдан-йилга кўтириб бормоқда, бу-линкама фондимиздаги маблағ кў-пайиб бормоқда. Утган йили 2 миллион 200 минг сўмдан ортиқ-роқ даромад қилиб, Ҳар бир меҳ-нат нунига урта ҳисобда 3 сўм 30 тингидан ҳақ тўлаган бўлсан, бу йил камда 4 сўмдан таъсимила-ши мўлжалланмоқдамиз.

Ҳозир бепован пахта далалари-мизда ва бошқа экин майдонлари-да етиштирилган ҳосилни йиғиб, териб олиб, колхоз, совхозларнинг ва давлатнинг омибига киритади-ган пахта, барча хўжаликлардаги ишчи кучлари ва тахника восита-лари пахта теримига ва бошқа экинлар ҳосилини йиғиб-териб олишга тўла сафарбар қилинмоғи керак. Бу соҳада қолоқ хўжалик-ларга Ҳар тарафлама ердам бер-моғимиз зарур.

Б ОР бўйсин толмас билан бу азаматлар! Булар даламизнинг ёруғ юлдузлари, «оқ олтин» ижодкорлари. Суратда: Сирдарё ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ҳақиқат» колхозининг 5. бригадасида кўнига 150-200 килограммдан пахта тараётган чевар теримчилар (чапдан ўнгга) Н. Анбаров, О. Умрзоқова, Т. Нурмуродова, Т. Турраева ва Я. Фармонова ўртоқлар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ IX ПЛЕНУМИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Президиуми Ўзбекистон Компартия-си Марказий Комитетининг навбатдаги IX пленумини 1963 йил 11 октябрда чақиришга қарор қилди.

Кун тартиби:

1. Пахта териш ва тайёрлаш суръатларини кучайтириш чоралари тўғрисида. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик махсулотлари етштириш ва тайёрлаш министрли-гининг, қишлоқ области партия комитетларининг докладлари тингланади.
2. Республика колхоз ва совхозларида чорвачиликнинг аҳволи ва уни янада ривож-лантириш чоралари ҳақида. Докладчи Р. Қ. Қурбонов.

ФИДОКОРОНА МЕҲНАТ ДУРДОНАСИ

Октябрь олди ваҳтасида Ўзбекистон қиш-лоқ меҳнаткашларининг эришган муваффақи-ятлари тўғрисида икки хушхабар олинди:

— Республика колхоз ва совхозлари янги ҳосилдан дастлабки ярим миллион тонна пах-тани далаалардан йиғиштириб олиб, тайёрлаш пунктларига топширдилар!

— Ўзбекистон тайёрланган пахта миқдори жиҳатидангина эмас, балки пахта терими суръатлари жиҳатидан ҳам Ўрта Осиёдаги бошқа республикалардан ва Қозоғистон ССР-нинг Чимкент областидан ўзиб кетди!

Шундай қилиб, Ўзбекистонда мўлжаллан-ган ҳосилнинг қарийб ўн беш проценти йи-ғиштириб олинди. Пахтакорларнинг зўр ғай-рат билан қилган фидокорона меҳнати тўғри-дан утган йилги кўрсаткичдан ўзиб кетилди.

Бухоро областининг колхоз ва совхозлари

белгиланган мақсадга эришиш — мажбури-ятларни бажариш йўлида жадал ҳаракат қи-лиш намуналарини кўрсатмоқдалар. Улар мўлжалланган ҳосилнинг тўртдан бир қисми-дан кўпрогини йиғиштириб олдилар. Тайёр-лаш пунктларига ўз минг тонадан кўпроқ пахта етказиб берган Фарғона областининг деҳқонлари уларга нисбатан фақат бир про-цент кам пахта тайёрладилар.

Республика механизаторлари пахтакорлар қаҳрамонона кураши йилномасига биринчи ғалаба рақамларини ёздилар.

Пахтани қоп-қанорсиз ташиш юзасидан олинган мажбуриятлар ғоят муваффақиятли бажарилмоқда. Терилган пахтанинг ўндан тўққиз қисми—тўрт юз эллик минг тонна пах-та ана шу тежамли усул билан ташиб олин-ди. (ЎзТАГ).

МАШИНА ТЕРИМИ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

ГУЛИСТОН, (телефон орқа-ли) Мирзачўлдаги 26-совхоз-нинг Ашур Хидиров бошлиқ бригадасида ҳосилни машинада териб олиш плани 116 процент бажарилди. Шу кунгача давлат-га топширилган 115 тонна пах-танинг 108 тоннаси бункерлар-да терилди.

ЖАВОД КҮЧИЕВ 55 ТОННА ПАХТА ТЕРДИ

Сирдарё ишлаб чиқариш бош-қармаси пахта далааларида 110 та терим машинаси жавлон ур-моқда. «Малик» совхозининг Ўз-бекистон ССРда хизмат кўрсат-ган механизатори Жавод Кучиев тўрт қаторли «Пахтакор» маши-насида 12 сентябрь кунин 5 тон-на, эртасига 10 тонна, 14 сен-тябрь кунин 14 тонна, 15 сен-тябрда 11 тонна, 16 сентябрь ку-нин 15 тонна пахтани машинада териб, ҳозиргача мисли қурилма-ган натижага эришди. У мав-сум бошидан бугун 55 тонна пах-та теришга муваффақ бўлди.

ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА

(Планга нисбатан процент ҳисобида)
ЎРТА ОСИЁ РЕСПУБЛИКАЛАРИДА

	Бир кунда	Мавсумда
Ўзбекистон ССР	1,46	14,67
Туркманистон ССР	1,13	14,36
Тожикистон ССР	1,05	14,31
Қозоғистон ССРнинг Чимкент области	1,31	13,69
Қирғизистон ССР	1,59	9,10

Республикамиз ОБЛАСТЛАРИДА

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — кунлик ўсиш, учинчи стун — мавсум бошидан, тўртинчи стун — машина терими, бешинчи стун — қоп-қанорсиз ташиш.

	Бир кунда	Мавсумда
Бухоро	1,96	25,25
Фарғона	2,15	24,33
Сурхондарё	1,65	20,80
Андижон	1,79	17,71
Тошкент	1,57	11,75
Сирдарё	1,06	8,41
Хоразм	1,04	7,53
Қорақалпоғистон АССР	0,65	4,0
Самарқанд	0,33	1,12

ЎРТОҚ Н. С. ХРУЩЕВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

Масалан, сизлар гектар бошига 20 центнердан бугдой ештириш бериш, деб ваъда қилдингизлар. Сизларнинг шароитини ҳисобга олганда, бу оғза томон қўйилган ваъда қалам бўлиб қўйилган бўлиши мумкин, чунки ҳозир сизлар гектар бошига ўрта ҳисобда 8 центнер ҳосил олмадиз. Бинобарин, гектар бошига 20 центнер бугдой олиш ҳозир сизлар олаётган ҳосилга нисбатан икки ярим баравар кўп ҳосил олиш бўлади. Лекин мамлакатнинг бошқа районларидаги илгор ҳўжаликларнинг сугорилаётган ерларида олиняётган ҳосилга нисбатан, сизлар олиняётган ҳосилга нисбатан бу лозим бўлган ҳосилга нисбатан бу жуда кам.

Ўртоқлар! Биз деҳқончиликни ривожлантиришда муайян йўлга қўйиб олишимиз лозим. Ўшангиз, ҳозир ушбу ерларга энг кўп миқдорда минерал ўғитлар бериш зарур.

Сизларга маълумки, мен яқинда Югославияга бориб келдим. У етган мамлакат. Биз шу мамлакатда бугдой юртак вақтинча ҳамма жойда етганларни, тош боши ерларни кўриб. Фақат Воеводинадагина яхши ерлар бор. Югославиялик ўртоқлар менга бизнинг давлат ерларимиз фақат 20 процент қолган ерларнинг ҳаммаси яхша ҳўжаликларники, дейишди. Лекин Югославия, мана шу 20 процент ердан тўвар галланинг 60 процентини олмади. Давлат ҳўжаликларидан гектар бошига 44 центнерга етказиб бугдой олимоқда. Улар бугдой экилаётган ерларга минерал ўғитлар солмоқдалар, бу ерларга серхосил навларни, шу жумладан бизнинг «Безостая-1» навли бугдойимизни ҳам экимоқдалар.

Ҳозир бизда бугдой ва бошқа экинларнинг яхши навлари бор. Лекин дон экинган ерларга ҳозирча биз минерал ўғит солмаётимиз. Усть-Лабинск ишлаб чиқариш бошқармасининг намунаси эса ерларга минерал ўғитлар солиш қандай самара беришини ақлоқ қўрабди турибди. Бу йил Усть-Лабинск бошқармасининг ҳўжаликларига минерал ўғитлар бироз кўпроқ берилди, шунинг учун ҳам бутун ишлаб чиқариш бошқармасидаги ҳўжаликлар гектар бошига ўрта ҳисобда 40 центнерга етказиб дон олишди.

Яқинда мен Марказий Комитет Президиумига хат ёзиб, минерал ўғитлар ишлаб чиқаришга қўйатириш зарурлигини баён қилдим. Етарли чиқаришда минерал ўғитлар ишлаб чиқаришга кам баҳо бериш ва бу ўғитларни тупроққа солишга ёмон назар билан қараш қандай оқибатларга олиб келишини ҳисобга олганда, бошқа минерал ўғитларнинг темир йўллар бўйига тўкиб қўймоқдалар, бу ўғитларни қишда қор остида ётди, бошқа минерал ўғитлардан бўлган теланиклар устига қиқишиб чана отишди, деган хабарларни чет эл матбуотида ўқиганман ва шундай аҳволни тасвирловчи фотосуратларни кўрганман. Булар уйдирма нарсалар эмас, балки ҳақиқатда бор фактлардир.

Биз минерал ўғитларни кам ишлаб чиқармоқдамиз. Лекин бу минерал ўғитларнинг ўзидан ҳам кўп ҳолларда жуда ёмон фойдаланмоқдамиз. Иш шу даражада бориб етмоқдаки, баъзи колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, сизлар ўзларини ҳисобга ажратиб қўйилган минерал ўғитларни омондордан ташиб олишлар, бу ўғитларнинг оилаб қилиб кетишига йўл қўйманлар, деб қайта-қайта асатишга тўғри келди. Айрим ҳўжаликларда минерал ўғитлар оқибатда тўкиб қўйилганлиги, ишорасизланган қўйилганлиги ҳам билсалар, уларнинг аҳолига ҳам бўлиб қолганлиги, аҳоли бундан ҳам баътар бўлиши мумкин эмас. Мана шунларнинг ҳаммаси ўзларига ҳатто энг кам миқдорда берилган.

минерал ўғитлардан ҳам фойдаланмаётган бўлиб колхоз ва совхозларнинг нақдлар паст даражада эканлигини кўрсатиб турибди. Чет мамлакатларда минерал ўғитларни сотиб олган фермер бу ўғитларни полиетилан халтачаларга солиб қўйиб, худди донни асрагандек асрайди. Аммо бизнинг баъзи раҳбарларимиз ўғитларга қандайдир доридисар бир нарсалар деб қарайдилар.

Биз минерал ўғитларни четта чиқариб сотмоқдамиз, чунки бизнинг экономикаларимиз бунинг қанчага тушушини чинаман ҳисоблаб чиқишни ҳақи ўрганиб олганлар йўқ. Агар улар бунинг ҳисоблаб қараганларидан эли минерал ўғитларини четта чиқариб сотишдан кўра, унинг бир тоннасини ерга солиб, икки тоннадан кўпроқ галла олиш яхшироқ эканлигини кўрган бўлар эдилар. Минерал ўғитларни четта чиқариб сотишдан кўра, шу ўғитлар солинган ерлардан олишган галлани четта чиқариб сотишнинг иқтисодий фойдаси кўпроқ, минерал ўғитларга бўлган ўзимизнинг ички эҳтиёжларимизни тўла қондирганимиздан кейингига бу ўғитларни четта сотиш мумкин.

Минерал ўғитлардан оқилона фойдаланиш жиҳатидан қараганда сизлар ҳам мустақим бўлмасадариники керак. Масалан, полва ва сабаот экинларини минерал ўғитлар билан озиқлантириш учун бу ўғитларни самолётдан ерга сеппишни тўғри деб ҳисоблаш мумкинми, ахир, сиз шундай қилишасиз. Ишнинг кўзини билган киши бундай қилмайди.

Партия Марказий Комитети ҳозирги вақтда минерал ўғитларни ишлаб чиқаришни қўйатириш ва энг муҳими минерал ўғитлардан тўғри фойдаланиш масалаларига жуда катта аҳамият бермоқда. Ўғитлар ишлаб чиқариш ширкати қўйатириш учун биз ҳамма нарсани ишга солмоқдамиз. Бу йил биз 20 миллион тонна минерал ўғит ишлаб чиқарамиз. Бу ўғитларни ишлаб чиқаришдан қувватлар эса қўйатириш йилга қараб 8 миллион тонна ўғит ишлаб чиқариладиган бўлади. Кўпроқ йилда 9 миллион тоннадан кўпроқ минерал ўғит ишлаб чиқариладиган янги қувватларни ишга солиш ва шу тариқа 1965 йилда 35 миллион тонна минерал ўғит ишлаб чиқариш планлаштириб қўйилди.

35 миллион тонна АҚШнинг 1962 йили яхши даражасидир. 1962 йилда АҚШ 35 миллион тонна минерал ўғит ишлаб чиқарди. У ерда фермерларнинг минерал ўғитларга бўлган талаблари тўла равишда қондирилмоқда. Бунинг натижасида АҚШда гарчи галланинг, масалан, қуви бугдойнинг ҳосили уқалиқ юқори бўлмасадар, гектар бошига ўрта ҳисобда 16,4 центнер бўлса ҳам экин майдонлари қисқартирилмоқда.

Биз колхозлар ва совхозлар учун минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни кескин қўйатириш йўлидан боришимиз керак. Лекин бугдойдан мўл ҳосил ештириш учун энг қулай шарт-шароити бўлган районларга 1964 йил учун маълум миқдорда минерал ўғитларни ҳозирнинг ўзидаёқ ажратиб қўйишимиз керак.

Мен сизларнинг гап-сўзидан диққат билан иттифоқимиз. Сизлар ўз ишингизни биласиз. Кўпроқ иқтисодий самара олмақ, кўпроқ дон олмақ учун минерал ўғитларни қандай экинларга солиш кераклигини сизлар билан биз яхшилаб ўйлаб кўришимиз керак. Масалан, АҚШда минерал ўғитларнинг 34 процентини маканжўхори экинларига оларга солишди ва у ерда 1962 йилда гектар бошига ўрта ҳисобда 40 центнердан кўпроқ маканжўхори олишди. Хайлалидан экинларнинг ҳар бир гектарыга АҚШда ўрта ҳисобда 227 килограмм, Гаврий Германияда 1.050 килограмм, Англияда 766 килограмм, Германия Демократик Республикасида 715 килограмм, Фран-

цияда 507 килограмм, бизда эса ўрта ҳисобда 70 килограмм минерал ўғит солишди. Лекин бизда минерал ўғитларнинг деярли ҳаммаси техника экинлари экинган ерларга солинаётганлигини ҳисобга олсак, дон экинлари экинган ерларга деярли ҳеч бир минерал ўғити солинаётганлигини кўрамиз. Худдас, бу масала ҳар томонлама диққат билан ўрганилиши лозим бўлган масалалардир.

Нима сабабдан биз минерал ўғитлар ишлаб чиқаришда оғзада қилиб кетдик? Бизнинг ерларимиз кўп, шу сабабли биз экин майдонларини қўйатириш йўлидан боришдик. Ҳозир биз бутун куч ва гайратимизни ҳосилдорлигини ошириш масаласига, бинобарин минерал ўғитларини ишлаб чиқаришга қаратишимиз керак бўлиб қолди. Шу усул билан биз яхши ҳосилни қўйатиришимиз ва маҳсулотни арзонлаштиришимиз мумкин.

Биз минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни 1970 йилга бориб тахминан 100 миллион тоннага етказишни планлаштирмоқдамиз. Аммо минерал ўғитлар ишлаб чиқариши бундан буюн ҳам ривожлантири бериши.

Яна бир марта шунинг уқтириб ўтмоқчиманки, биз қайси районларда ва қандай экинлар экинган ерларга биринчи навбатда минерал ўғитлар солишни ўйлаб кўришимиз керак. Мисол учун Кубанини олиб кўрайлик. Бу йил Краснодар ўлкаси давлатга 200 миллион пуд галла сотди. Бундан 5-7 йил муқаддам эса бу ўлка 100-110 миллион пуд галла беради эди. Агар бу ўлкага, масалан, гектар бошига минг килограммдан ўғит берилса, бизнинг энг яхши селектионларимиздан бири бўлган академик ўртоқ Лукьяненконинг айтишига қараганда, унинг «Безостая-1» навли бугдойи гектар бошига 50-60 центнер ҳосил беради. Бу, ўртоқлар, 50-60 центнер бугдой демакки Кубанда эса 50-60 центнер маканжўхори олиш шунча бугдой олишга қараганда осонроқ.

Ростов областидаги шароити Краснодар ўлкасидаги қараганда уқалиқ қулай эмас. Лекин бу областда ҳам фойдаланилмасдан ётган катта имкониятлар бор. Ставрополь ўлкасининг гарбий қисмида ҳам яхши ерлар бор. Шимолда Осетияда, Кабардин-Балкарияда, яхши шарт-шароити бор, худдас, бу масалани яхшилаб ўйлаб кўриш ва қарерда энг яхши ерларнинг борилигини, ушбу ерлар экинган ерларга қандай фойдаланиш мумкинлигини мўл ҳосил олмақ учун қайси ерларга биринчи навбатда минерал ўғит техника бериш кераклигини аниқлаб олиш зарур.

Шоли ештиришга келганда Кубанда ва Ростов-Дон қай ерларидан экинган шоли биз учун энг арзон ҳосил беради. Булар ўзлаштирилган районлардир. Бу районларда тадқиқот институтлари ва тадқиқот станциялари, маълум қилдики, минерал ўғитларнинг қандай ерларга минерал ўғитлар солиш яхши натижалар беради, деб ўйлашди. Шу ерлардан ҳам мўл дон ҳосили олиш мумкин. Мисол учун мен ўзим тугилиб ўсган Калининград қишлоғини кўрсатиб ўтаман. Бу йил у ерда яхши натижаларни жуда ёмон бўлди. Лекин Калининград деҳқонлари гектар бошига 24 центнер жазлар, 21 центнер нугуз бугдой олишди. «Миронская-808» навли бугдойнинг ҳар бир гектарыда эса 43 центнердан, «Кузнецкая-45» навли бугдойнинг ҳар гектарыда 34 центнердан, нўхатнинг ҳар гектарыдан ўрта ҳисобда 24 центнердан ҳосил олдидлар. Мана шу мисолнинг ўзи сизларга илгор ҳўжаликлар ўғитлар фойдаланиб ҳатто, об-хаво шароити ноқулай бўлган йилларда ҳам мутасил мўл ҳосил олаётганлигини кўрсатиб турибди.

Агар деҳқончилик маданиятини кўтарсак ва ҳўжаликларга зарур нормада минерал ўғитлар берсак,

у ҳолда мана шу зонадаги районларда, шу жумладан Курск, Орел, Тула, Калуга, Рязань, Тамбов, Липецк областларида Воронеж областининг бир қисмида ва бошқа бир қанча областларда ҳозирги вақтда олиняётган галлага қараганда анча кўп галла олиш мумкин бўлиб қолди. Ҳозир шу зонадаги районларда гектар бошига тахминан 10 центнердан галла олишмоқда, вақолонки, 3-4 баравар кўп галла олиш мумкин.

Бинобарин биз ишбилармон кишилар бўлишимиз ва қандай экин учун қандай пропорцияда, қайси ерларга маблаг сарфлаш яхшироқ эканлигини ҳал қилишимиз лозим. Бу масалани ҳал қилишда ирригацияни мустақим қилиётганим йўл, балки мутлақо зарур деб ҳисоблайман. Лекин шундай бўлса ҳам биз шу районларнинг колхоз ва совхозларига минерал ўғитлар берсак ва албатта, деҳқончилик маданиятини ошириши таъминласак, етарли миқдордаги галлани тезроқ оламиз керак.

Раҳбар ўртоқлар, ҳозир биз қишлоқ ҳўжалигига раҳбарлиқни кескин равишда яхшилашимиз керак. Биз партия ташкилотларининг структурасини ишлаб чиқариш принципларини асосан қайта кўриб олдик. Бу — тўғри ва зарур чора бўлди. Лекин одамлар ўзларининг эски одадлари билан қила берилар, баъзи ҳодимлар бюрократларча раҳбарлик услубидан воз кеча олмаётганлар: колхоз ва совхозларга телеграммалар юбориб, ишнинг телефон орқали «қўйириш» билан шўгулланмоқдалар, аммо бу ҳосил ошмайди. Бунинг сабаби шунки, ҳосилдорлиқни қандай йўл билан оширишни, қандай йўл билан кўпроқ бугдой олишни уларнинг ўзлари ҳам, улар талаб қилишган кишилар ҳам кўпичина тузук билмайдилар. Бундай раҳбарлик билан галла қўйайми.

Уқиб ва ўрганиш керак, ўртоқлар! Сановатда иш қандай бажарилаётган бўлса, қишлоқ ҳўжалигига ҳам шундай қилиниши зарур. Агар ишнинг малакаси бўлмаса, у станокни бошқара олмаса ҳеч бир заводнинг директори бундай ишчини станокка яқин йўлатмайди-ку. Аммо қишлоқ ҳўжалигига ҳар бир лавандуру кўпичина ўзи хоҳлаган даражада ишлаб қўлмоқда. Иш билан бирга ўзи ишни тузук билмагани ҳолда бошқаларга ақл ўргатиши ҳам мумкин.

Билим олиш, фан муваффақиятларини, илгорлар тажрибасини эгаллаш ҳозир асосий вазифадир. Ошқарини яхшилаб ўрганиш, энг кўп иттифоқ олиш керак. Мана шу янги талабларга мувофиқ меҳнатни ташкил қилиш ва меҳнатга ҳақ тўлаш системасини ҳам қайта қўриб чиқиш керак. Кубанилик ҳўжалиқдор В. Светличний бир центнердан далагини ештириш учун 11,7 минут, бошқалар эса 2,5 соат сарфламоқда. Бу ҳодимларнинг меҳнатига тўланаётган ҳақнинг фарқи эса уқалиқ катта бўлмаса керак. Одамларга қанд лавалини парварши қилиниши прогресс усулини ўргатиш, уларни қизқитириш, уларни ўқишга янги технологияни ва техникани эгаллаб олишга моддий жиҳатдан рағбатлантириладиган қилиш зарур.

Бу ерда иттифоқ ва республика шароитларининг вақитлари бўлади, сугориш масалалари билан шўгулланаётган Шубладзе ва Корнеў ўртоқлар ўтиришди. Сугориладиган ерлардан бир ярим-икки миллиард пуд дон олмақ учун қарерда, қайси районларда ирригацияга маблаг сарфлаш энг фойдаланганлигини ҳисоблаб чиқишимиз сиз ўртоқлардан иттимос қиладман.

Сугориладиган ерларга шоли экинш, шоли кетидан маканжўхори экинш энг фойдалан бўлса керак, маканжўхорининг берадиган имкониятлари катта. Мархум Марк Озерний гектар бошига 224 центнер дон олар эди. Закарпаттедаги Юрий Пятра, Анна Ладани ва бошқа маканжўхориқорлар маканжўхори

ридан мўл ҳосил олиш билан донг қиришганлар. Америкаликлар сугориладиган ерлардан гектар бошига ўрта ҳисобда 80 центнер дон олмақдалар. Қозогистонда «Октябрь 40 йиллиги» колхозини ҳам тахминан шунча ҳосил олмади. Мен яхши ҳўжаликларни мисол қилиб кўрсатишиман, албатта. Аммо минерал ўғитлар ҳеч бир сугоришмай, ерга ташлана берилса, катта ҳосил олиб бўлмайди, албатта. Ишнинг кўзини билб даладарни ўғитлаш керак.

Ўртоқ Шубладзе ирригация масалаларида Ўзбекистон, Тожикистон, Қозогистон ва Туркменистондан ибрат олмади. Шундай қилиш тўғри бўлса керак, чунки у республикаларда сугориш маданияти анча юқори. Бу ерлардан бери яратилиб келган маданиятдир. Турмушининг ўзи одамларни ери сугоришга мажбур қила беради.

Ўрта Осиёда икки марта ҳосил олиш мумкин: бир марта ҳўхат экиб олингандан кейин маканжўхори экилади, унинг сўталари дум-бўл бўлиб етилди, маканжўхорининг кўк посидан сўталари билан бирга мўл озуқаси тариқасида яхши фойдаланиш мумкин, бу тўғрими озуқа бўлади.

Шу районларни қадрлаш билан бирга биз Волга ерларига катта умидлар боғламоқдамиз. Бу ерларда сув ва иссиқлик кўп, Уралнинг жанубида, Кубанда ва Донда катта имкониятлар бор.

Волга—Ахтуба қай ерларини ўрганишимиз давом эттириш керак. Қўй Волга станциясини қуриш ва айна вақтда Ахтуба қай ерларини ўзлаштиришни қўзда тутиш масаласи билан жиқидй шўгулла-ниш пайти келган бўлса керак. Бу қай ерлар бизнинг катта экин-зоримиз бўлиб қолиши керак.

Яна бир бундай савол турғилди: Волгоград районидаги сугориладиган ерларда қандай экинлар экинлса, кўпроқ қандай беради? Сизлар бу ерда кечки қарам экин экинган. Кечки қарам экин кераклигини мен шак-шубҳа қилмайман. Эҳтимол бу ерда эргаги қарам экинш, кечки қарам экин эс Тагаристондан ёки бошқа жойдан олиб келиш яхшироқ бўлса керак. Лекин Волго-Дон канални зонасидаги сугориладиган ерларда гектар бошига 200 центнер нарам олиняётганлиги сингари аҳолига тоқат қилиб бўлмайди. Бунақа қарамнинг нархи олтин билан тенг бўлиб қолди. Москва атрофидаги ерларда ўсаётган қарамнинг бир тонна қишлоқ симиқли, аммо бу ерда қарамнинг нархи узиб олиб қўйишга олиб келиш мумкин. Шу ҳам қарам бўлди-ми? Бунақа ирригациянинг қимматига қараб бори?

Бу қарамни ештириш учун қанча киши ишлаётганлигини ҳисоблаб чиқиш ҳам қийин. Бизнинг замонамизда далаги қўл билан ишлатиш мумкинми, ахир? Қарамнинг парварши қилиш учун бўлган сарфларнинг ҳаммаси қоплатилди деб бу ерда гапириб ўтишди. Бунинг сабаби шунки, қарамнинг нархи баланд. Лекин ишни бу ҳолда давс этириш ярамайди.

Мен ўз умримда сугориладиган ерларнинг кўпини кўрганман. Меннинг ўсимлиқ чоғини Донбасда ўтган. У ерда сабаотчи болалар сугориладиган қишлоқ ерларга сабаотчи экиб йилга уч олади, ҳосил олар ва сабаотчи аҳоли нарх билан сотар эдилар. Бизнинг қўлимизда эса, замонавий техника бўла туриб, кам ҳосил олади, мана шундай нархи баланд сабаотчи ештириш уят.

Қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини, табиқий қанайишни жуда да муҳимроқ ўртоқлар. Биз бу вазифага ҳамма эътибор беришимиз керак.

Бутун бу ерда «Волго—Дон» совхозининг директори ва агроном Штено ва Пичеланова ўртоқлар шашинга кўпичина қандайдй ерлар айланди. Улар зарур ҳулосаларни чиқариб оладилар, деб ўйлашди. Ишда пишманган киши ки-

шидан ишда пишиб қўйилган бир қисми яхши, дейишди. Сизлар айтилган камчиликларни тузатиб олсангиз, деб ўйлашди. Ишда қўйиб, ўз қобилиятларингизни кўрсатишлар, сизларга ердан кўрсатиш керак, албатта.

Ўртоқ Штено ўзининг маълумоти жиҳатидан иккисер. Модомки, инженер помидор ўстиришга киришган экан, уни қандай ўстиришни ўрганиб олиши керак. Помидордан қандай қилиб мўл ҳосил олиши билмасанг, фақат унинг жуяқлари атрофида юрабасанг, бундан ишга фойда бўлмайди. Биз коммунистлармиз, бизга топширилган ишни адо қилибгина қолмасдан шу ишга яхши хизмат қилишимиз ҳам керак. Ҳар бир коммунист, ҳар бир раҳбар жон кўйибди, ижодий ишлаши керак.

Бу ерда сўзга чиққан ўртоқлар мамлакатдаги ирригация ишларининг ҳаммаси билан шўгулланадиган орган тузиш керак, деган масалани қўйишди. Биз КПСС Марказий Комитетидан бу ҳуусда фикрлашиб олдик ва шундай орган керак, деган ҳулосага келдик. Бу орган сугориш системаларини қуриш учунгина эмас, шу билан бирга бутун шу системаларни фойдаланиш учун, даладарининг қандай ва қанча маҳсулот бериши учун ҳам жавобгар бўлиши лозим. Буларамасми? Сув даладарга оқинди, ки кераклигини ўз-ўзидан маълум нарсалар. Энг муҳими шунки, мўл ҳосил олиб илтиш, кўпроқ маҳсулот бериш керак.

Жойлардан овоз. Бизнинг совхозимизда ҳаммаси бўлиб 12 минг гектар ҳайдалаётган ер бор, шу ерларнинг ушунинг гектари сугориладиган ерлар. Сугориладиган ерларни мустақил ҳўжаликка ажратиш мақсадга мувофиқ бўлади.

Н. С. Хрущев. Тўғри. Лалми ерлар ва сугориладиган ерлар алоҳида-алоҳида ҳўжалик қилиб ажратилиши лозим. Сизларнинг областингизда бун қандай қилиш яхшироқ бўлишини ўйлаб кўриш, албатта, штатлар қўйатирилмаслиги керак. Ирригация системаларининг аҳоли учун ва бу системалардан фойдаланиш учун конкрет қим жавоб беришини қатъий қилиб белгилаб қўйиш лозим. Қўпичина сувдан фойдаланиш учун маънода тушуниб, сув фақат оқиб турса бўлди, деб ўйлашди. Аммо менимча, мўл ҳосил олишдан иборат асосий мақсадга ҳам эришишга олиб борадиган ишларнинг ҳаммасини сувдан фойдаланиш деб тушуниш керак.

Бу ерда суви ёмғир тариқасида ёғдириб сугориладиган машиналар тўғрисида гапиринди. Бу масалани қўшимча равишда ўрганиб чиқиш керак.

Жойлардан овоз. Суви ёмғир тариқасида ёғдириб сугориладиган янги машинанинг ҳозир тажриба нусхаси яратилган. Бу машина бир мавсумда 250 гектар ерни

МЕХНАТ МАСАЛАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ХАЛҚАРО СЕМИНАРДА

18 сентябрда Тошкентда ишчи кўчлари ресурсларини ва унга бўлган эҳтиёжларни баҳолаш ҳамда планлаштириш масалаларига бағишланган Халқаро семинарнинг учинчи машғулоты бўлди. Уш кунда иш орти мамлакат мутахассисларига семинар қатнашчиларининг янги группаси — Куба Меҳнат министрлигининг вакиллари қўшилди.

Ўзбекистон ССР Госплани меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг бош мутахассиси Н. И. Исҳоқов «Ўзбекистон ҳалқ ҳўжалиги учун ишчи кўчларига бўлган қулайлик ва перспектив эҳтиёжни аниқлаш методикаси ва бу эҳтиёжни таъминлаш мабалаари» тўғрисида семинар лекция қўйди.

Чет эл мутахассислари Тошкент тўқимачилик комбинатидан бўлиб, бу корхонада ишлаб чиқаришни планлаштиришнинг қандай амалга оширилиши, тўқимачиларнинг меҳнати қандай ташкил қилиниши билан танишдилар. (ЎзТАГ).

сугоритиш мумкин. Янги машинани давлат синаовларидан ўтказиш керак.

Н. С. Хрущев. Суви ёмғир тариқасида ёғдириб сугориладиган машиналар тўғрисида ўттиз йилдан бери гапиринди ва мен нуқул: синаовлар тамом бўлган йўқ, деган битта гапим эшитаман, холос.

Тенгириб қўрамиз. Агар керак бўлса, янги машинани синаб қўрамиз. Мен Россия Федерациясининг раҳбарларига бу масалани ўрганиб чиқишлари кераклигини айтман.

Сизларга яна нима керак?

Жойлардан овоз. Қурулларчи? Н. С. Хрущев. Қуруллар дега нима? Бу масалани ўйлаб кўриш керак, албатта.

Жойлардан овоз. Металл қурулларни эмас.

Н. С. Хрущев. Мен сизларга таъминот бўлишдан келганим йўқ. Қуруллар ҳозир биз шўгулланишимиз лозим бўлган масала эмас. Сугориладиган ерларда дон ештиришнинг қандай қилиб икки миллиард пудга етказишимиз кераклиги тўғрисида сизларнинг фикрларингизни айтишсини, сизлар билан маслаҳатлашимизни истар эдим. Мен бу вазифанинг реалигига ишонман.

Ўзбеклар ва тожиклар сугориладиган деҳқончиликка омилроқ бўлган зўр миришқорлар. Ҳамроқул Турсунқулов раҳбарлик қилаётган колхозда иш нақадар мохирлик билан олиб борилаётганлиги бари қаранг. У, олдий деҳқон бўлса ҳам, аммо ирригация масалаларига академикдир. Бу миришқор киши нақадар ақолий ҳосил олмади. Ўртоқ Турсунқулов мана бир нарсани айтиб берган эди. Унинг колхозининг бригадирини қишлоқга ўтказишмоқчи бўлганларидан, у бригадирини бергандан кўра, колхозни ўзимизга қўшиб олганимиз яхшироқ деб айтибди. Ҳақиқатан шундай қилишмоқчи.

Бир йил ишда Турсунқулов ўз колхозига қўшилган қолқол қолқонинг ерларда пахтанинг қишлоқлигини гектар бошига 15 центнердан 29 центнерга қўтарди. Ҳамроқул Турсунқулов — уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. У ҳақиқатан мана шу оқсам номга муносиб иш қилмоқда. Ўзбекистонда ўртоқ Турсунқулов сингари пахтачилик миришқорларини оқ эмас.

Жойлардан овоз. Сугориладиган деҳқончилик биз учун янги иш. Биз бу иш билан биринчи марта шўгулланаётимиз.

Н. С. Хрущев. Коммунизм ҳам биз биринчи марта қуришга киришганимизку, ўртоқлар. Биз уни муваффақиятлар қўрмоқдамиз, ишона билан олган бормоқдамиз.

Сўхбат учун раҳмат, ўртоқлар. Сизларга муваффақиятлар тилайм.

СУГОРИЛАДИГАН МАЙДОНЛАР КАТТА БОЙЛИКДИР

ЎРТОҚ Н. С. ХРУЩЕВ «ВОЛГО-ДОН» СОВХОЗИДА

гектарыдан 200 центнердан сабаот олмадларидан уларга қанча ҳақ тўла, худди улар ҳар гектар ерда 400 центнердан сабаот ештиришганларидан қанча ҳақ оладилар?

Ҳўжалик мутахассислари, бригада ва зверо бошқислари меҳнатга ҳақ тўлаш системасини тўғрисида Никита Сергеевичга сўзлаб беришлар.

Сабавотчилар планан ташқари ештиришдан маҳсулот учун қишлоққа ҳақ оладилар. Шундай бир мисол келтирилди. Трансвонин сугоришчилардан бири ўзига берибди берилган участка сабаотчи ештиришнинг узасидан берилган тоштининг икки баравар ошириб берилди. Унинг меҳ

ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

«Зангори неъматлар ишта туширилганда кейин Андижон ишлаб чиқариш бошқармасидagi «Октябрь» колхозидa терим суръатини тезлаштириш. Хозир пахтазорларда туқичта терим машинаси унумли ишлаб турибди. Хар бир машина билан кунига 3-4 тоннадан «оқ олтин» терилмоқда. Механик-хўжайдонлардан Кучкор Рўзиев, Мадаминжон Мехомон ўртоқлар ундан ҳам кўпроқ пахта теришга эришмоқдалар.

А. АБДИЛАХАДОВ.

Ғиждувон ишлаб чиқариш бошқармасидagi «Зарафшон» колхозининг далаларида шу кунларда 1000 дан ортиқ теримчи баранали меҳнат қилаётди. Теримчилардан Ханифа Жумаева кунига 180, Зухро Изазова 140, Махтaб Шодиева 160, Мақсуд Жумаев 150 килограммдан пахта термоқда. Колхоз хар кунини тайёрлов пунктига 75-80 тоннадан «оқ олтин» жўнатиб турибди. Бу — йиллик планининг 2 процентидан ортиқдир.

И. ҚАЛАНДАРОВ, А. ОЛИМОВ.

«Партия XXII съезди» колхозини пахта териш ва тайёрлашда Ленинград ишлаб чиқариш бошқармасидagi бошқа хўжайликлардан олдинда бораётди. Колхозчиларнинг фидокорона меҳнати туфайли пунктга хар кунини йиллик планининг 3-3,5 процентини миқдорда пахта жўнатишмоқда.

К. ТУРСУНОВ, С. ОДИЛОВ.

Косон ишлаб чиқариш бошқармасидagi «Партия XX съезди» совхозининг ишчилари кейинги кунларда терим суръатини янада жаллаштиришди. 2-бўлимнинг Шариф Умаров, Шарофидин Мукарромов, 3-бўлимнинг Жўра Мухаммадиев, 4-бўлимнинг Турсун Каримов ўртоқлар бошлиқ бригадалари хар кунини йиллик планининг 5,8 процентини миқдорда «оқ олтин» тайёрламоқдалар. Бу бригадаларда пахта тайёрлаш плани хозирдан 75 процентдан ошиб кетди.

Ж. ЮСУПОВ.

КУНИГА 2,5-3 ПРОЦЕНТДАН

НУКУС. «Қизил Ўзбекистон» мухбири. Тўртқўла ишлаб чиқариш бошқармасидagi Максим Горький номи колхозининг Сейд Саъдиев бошлиқ бригадаси аъзолари пахта тайёрлаш йиллик планини Октябрь байрамигача бажариш учун курашиб, терим суръатини кун сайини тезлаштиришмоқдалар. Ишта яроқли бўлган кунининг теримга сафарбар этилганлиги, меҳнат тўғриси ташкил қилинганлиги натижасида хар кунини йиллик планининг 2,5-3 процентини миқдорда пахта тайёрлашмоқда. Бригадани кўпмунг килограммчилик ҳаракати тобора кенг тус олмақда.

ОҚ ХАЛАТЛИ МЕХРИБОНЛАР

«Хурматли редакция! Мен мақола ёзишга унчалик уста эмасман. Аммо оқ халатли меҳрибонлар ҳақидаги ушбу хатимини газетасида саҳифасида ёритишларингизни ўзини сурайман. Бундай яхши одамлар ҳақида ёзмадман бўлмайдими? Янгийўла шаҳар соғлиқни сақлаш бўлиминга қарабди 1-касалхонада ишлаётган Сандикман Орипов ва Тания Сейдиқовалар ана шундай кишилардан. Бу кишиларнинг меҳрибонлиги мени жуда тўқинлатишди.

Менинг 63 йашар онам Қўйи Бўзсув ГЭСи посёлкасида турарди. Унинг қаттиқ оғриб қолганлиги ҳақида хабар келди. Дарров етиб борсам, онамининг аҳоли ҳақиқатдан ҳам жуда оғир эди. Шу орада «Тез ёрдам» машинасида кишлоқ враччи С. Орипов етиб келди ва уни касалхонага олиб кеттишди. Онамининг ҳаёти сақлаб қолинди. У касалхонада жондодилан севган С. Орипов беморлар учун вақтини, билиминини, меҳрини сира алмайдими. Медицина ҳамшайраси Тания Сейдиқова ҳам худди шундай фахриятларга эга».

Тошкент шаҳрида яшовчи М. Жарикованинг бу хати редакциямигача келиб туралгани жуда кўп хатларнинг биринчи.

Марҳамат ишлаб чиқариш бошқармасидagi шифокорона врачлардан Б. Шарофидинов, Ф. Мажинов, медицина ҳамшайралари У. Вижанина, Г. Жумаеваларга улар даволаган К. Жўраевдан ҳам ана шундай миянаторчилик хати олинди.

Қорақалпоғистон АССРининг пойтахти Нукусдан А. Коваленко ва Р. Санитовалар ёзиб юборган хабарда Автоном республика касалхонаси ҳаётидаги муҳим воқеа—касалхонага коммунистлик меҳнат коллективини номин берилганлиги ҳақида хабар келди. Бу шарафли номин олиш учун кураш бир йил муқаддас бошланган эди. Касалхона ходимлари бу улкан, шарафли ишни нимадан бошлаш лозимлиги ҳақида оқд ўйлашди.

— Хар бир ходимнинг беморларнинг соғайиши учун масъулиятини оғирлашдириш бошлаш керак,—тақдир қилган касалхонанинг бош враччи. Қорақалпоғистон АССРда хизмат қўрсатган врач С. Бекжонов.

Бухоро. «Қизил Ўзбекистон» мухбири. Давлат пахта тайёрлаш пунктлари Бухоро «оқ олтин»нинг дастлабки мингларча тоннасини қабул қилиб олди. Мана шу кунини кунларда пахта бунтлари кун сайини кўкка бўй чўзляпти. Кейинги беш кунинда Ромитан, Бобкент, Қорақўла ишлаб чиқариш бошқармалари йиллик-терим суръатини янада оширишди. Бу бошқармалар тайёрлаш пунктларига хар кунини йиллик планининг 2,5-3 процентидан ошириб пахта топишришмоқдалар.

Бухоро пахта далалари меҳнатчиларининг йиллик-теримда кўрсатилган қаҳрамонона меҳнатлари ҳаммамизни кувонтирмоқда. Уларнинг самарали ишларида бугун республикамизнинг меҳнатчилари тасхис ўқимокдалар. Ишчи кучлари ва ресурсларидан яхши фойдаланаётган, теримчилар меҳнатини тўғри ишлатишдан ва уларнинг унумли ишлари учун бутун шарт-шароитини яратиб берган хўжайликлар хар кунини давлатга йиллик планининг 2,5-3 процентини ундан ҳам кўпроқ миқдорда пахта топишришмоқдалар.

Ромитан ишлаб чиқариш бошқармаси ва шу бошқарма партия комитети йиллик-теримни катта йиллик асосида қонвейер усулида ушатиришди. Бу ердаги ҳамма хўжайликларда ишта яроқли кучлар йиллик-теримга жалб этилган. Маъмурий хўжайлик ишларида банд бўлган ходимларнинг катта қисмини этан тутиб далага чиқди. Коммунист ва комсомоллар кўп ва тоза пахта териш билан меҳнатчилар оммавий мусобақасининг олдинги сафарларида бораётган. Бошқармадаги хўжайликлар тайёрлаш пунктларига хар кунини 1100-1200 тонна пахта топишришмоқдалар. Бу йиллик планининг 2,30 процентини ташкил этади. Бошқармадаги «Ромитан» совхози аса хар кунини давлат оморларига 2,5 процент миқдорда «оқ олтин» тўқияпти.

Бошқармадаги «Ленин» колхозидида бизга «Теримчилар» ён дафтаридаги кўрсатишчи. Қўйимизда мохир теримчи Раҳима Хайитованинг ён дафтарида. Бундай хар бир рақибга ўтаётган шу ганимат кунларини қандайлик баранали меҳнат билан ақилланганлигини кўрсатади. У бирор кун суръатини баштиришган йўқ. Англича, кун сайини кўпроқ пахта терати. Қараган: 6 сентябрда кунини 257, 7 сентябрда 300, 9 сентябрда 417 килограмм... Бу айтомқоқ осон! Мавсум бошланганди буён аса 5000 килограммдан кўп... Шу доллар кунларининг хар бир минутини қиммат деб билиб, ўз бурчини туқур аниқлаб, ўз коллектив хўжайлигига мухаббат бағишлаб меҳнат қилаётган бундай ватанпарвар чевар теримчи-ча бараналла деймиз. Тўхта Чориева, Руқия Шодиева, Маъқул Саъдиев, Назокат Боймуродова, Хўжайлиқ Исмаилова, Азиза Асқадоваларнинг ён дафтаридаги ҳам ўз эгаларининг фидокорона меҳнатларини ҳикоя қилиб беради. Хар кунини 250-300 килограммдан...

Ғиждувон ишлаб чиқариш бошқармасидagi Карл Маркс номи колхозда пахта тератишдан нуруний чолларини, хурматли оналарини учратдик. — Уларни ҳеч ким далага чиқиб қўйиб қўйиб, — дейди колхоз раиси ўртоқ Шоди Ражабов.

МУХБАРЛАР ХАТЛАРИДАН

ятда беморларга раҳмўрлик билан қараш, ўз вазифасини ҳалол, виждонан бажариш акс этирилган.

Бир йил ичиди касалхонада бундай бошқага тус олди. Палаталар оқдод, шифокорлар меҳнаткор кўрлариди. Касалхонада ховлисини тузатроқ айлантириб юборди. Беморларнинг яхши дам олиш учун ёғи навилов қўрилди. Беморларни даволаш, уларга маданий-маиший хизмат қўрсатиш ишчилигини Касалхонада даволаш ётган мактаб ёндоғи бошлар билан дарс машғулотлари ҳам ўтказиб турилади.

Мухбирлардан Т. Назиров ва Т. Киргизбоевлар редакциямигача ёзиб юборган хабарларида бутун умрини совет кишиларининг соғлиқни сақлашга бағишлаган, ўртоқ раёон касалхонасининг враччи Санд Мамутов ҳақида хабар қилишди. Моҳир врач ушбу Ватан уруши йилларида қўнғина жангчиларининг ҳаётини сақлаб қўлган. Хозир у ўзи даволаган кишилардан тез-тез хабар олиб туради. Хирург Мамутов ўзининг даволаш фаолияти давомида 15 мингдан ортиқ операция қилган.

Мухбирлардан У. Рўзиев Ибобкан марказий касалхонасининг враччи У. Уролова ҳақида. Т. Ахмедовлар Ленин шаҳридаги шифокорларнинг бош враччи Х. Тошматов ҳақида. Ю. Эминов Фарғона область касалхонасининг хирургчи П. Н. Селиванов ҳақида самийий сўзлар айтишган. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигини қарашли Соғлиқни сақлаш ишларини ташкил қилиш ва медицинани тарихий илмий-тектириш институтининг ходими У. Шорайиев аҳолига медицинани хизмати қўрсатишда жамоатчилик асосларини кенг қўллаётган Наманган шаҳар медицина ходимларининг ишлари ҳақида хабар қилди. Тошкент об-ластидан М. Хайдаров, А. Ким, Р. Қўчаров, П. Рустамов, Фарғона об-ластидан А. Аҳмадулов, Сурхондарёдан Х. Раҳматов ва бошқа ўртоқлар ҳам ана шу темада хабар ёзиб юборганлар, соғлиқни сақлаш ишлари мадҳ этилганлар.

МАЛАЙЗИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИНING ТУЗИЛИШИДАН ХАЛҚЛАР НОРОЗИ

Сунгй йилларда мустақиллашган системаси нусаб бўлиб кетди. Ушбу мамлакатлар мустақиллигини эриштирилган, миллий-миллий назоратлар оқдодлиқ чинқилди. Хозирги вақтда мустақиллашган иштибоқдан бир йил миқдорда, яъни бундай аҳолисининг яхши оқдод бўлиб, империализмга қарши улкан ва қудратли куч бўлиб ҳаракат қилмоқда. Бундан империализмнинг ташвишда, албатта, Улар миллий-озодлик ҳаракатига ҳоқ солиш, Осиё ва Африка халқларининг тобелинда саясат учун кўп уриятишлар, қийал-набаран иштатишлар, мустақиллашганлигини янги формаларни ишта солиштирди.

Малайзия федерациясининг тузилиши Шарки-Жанубий Осиёда миллий-озодлик ҳаракатини тўқатиш учун уриштирилган бир қўрқинишдир.

Малайзия федерациясининг тузилиши Шарки-Жанубий Осиёда миллий-озодлик ҳаракатини тўқатиш учун уриштирилган бир қўрқинишдир.

БУХОРО СУРЪАТНИ ОШИРИШИ КЕРАК

Бухоро ўз ҳимматлари билан мадд бригадаси тузилиш, пахта теримчилиги, Уларга гайрат, шижоат бағишлаган нарсаси «оқ олтин» учун кураш фронтда олиб бораётган умумхалқ курашининг ҳароратини диди. Ана шу мадд бригадасининг аъзолари хар кунини колхоз хирмонига 12 тоннадан ошириб пахта тўқинишди. Колхоз правленисини маъмурий идора аппаратидаги ходимлардан иборат зарбдор бригадаси. Бу бригада қайси участкада таъдига суръат пасайгудек бўлса, унга ерга ёрдамга боради. Қизил крестини сума осян, фельдшер ҳам, меҳнат ҳам, агроном ҳам ўқитиш ҳам, савдо хўжайини ҳам далада колхозчилар билан ёнма-ён тутиб пахта теришди. Демак пахта фронтдан четда қолган киши шу кунларда улаиб, қизариб қолади! Бунини Бухоро далаларида аққол сездик.

Қорақўла ишлаб чиқариш бошқармасидagi «Октябрь» совхозининг ишлаб чиқариш бошқармасидagi «Ленин» номи, Куйбишев номи ва бошқа хўжайликларида кўпмунг килограммчилик ҳаракати кун сайини кенгаймоқда. Бу колхозларда терилган пахта бригадаси бошлиқлари ва таъбиелчилар томонидан бевоқифа пайкаларнинг ўзиди қабул қилиб олиняпти. Бу ҳол меҳнат кунидорлигини ошириш, ганимат дамлардан самарали фойдаланиш имкониятини бермоқда.

Қорақўла ишлаб чиқариш бошқармасидagi «Октябрь» колхозини хозирда ҳам пешқадамлигини қўлдан бераётгани йўқ. Илгариги шарманда сиққан Қўрбонов бошлиқ таъбиелчилар, юз-таъбиел кетган бузулгучлар тўғриси фелдшер таъбиелчилар, баъзи беморлар сўзига, ўзига ишонмайдиган шахслар «қандай хўжайлик ўтириб қолади», деган бемавзини талларини тарқатмоқчи бўлишди. Лекин бу ердаги соғлиқ, ишбилармон ва ўзининг бутун куч ва гайратини коллектив хўжайлик манфаатлари учун бағишлаган жонқуяр кишилар ана шундай ўқидирлар. Колхозчилар партия ташкилотининг ёрдами билан Қўрбонов тўғриси етказган зарарларини тез орада тўғатдилар, ўз хўжайликларида янада илгарилардан бошчи йўлда бутун кучларини сарф этмоқдалар. Катта майдонларда этиштирилган мўл ҳосил тез суръат билан йил-териб олишмоқда. Бу катта курашда хўжайлиқнинг барча аъзолари ушқоқлик, юксак интизом намунасини кўрсатишмоқдалар.

Колхозда теримнинг дастлабки 15 кунини ичиди 30 процентдан кўпроқ миқдорда пахта тайёрланди. Ўртоқ Таша Жумаев бошлиқ аъзо хозиргача далада 75 тоннадан кўпроқ пахта топишриб, маррага етиб қолди. Ўртоқ Шарофат Баракаева ўтган йиллари йўл қўйилган хато ва нуқсонларини ўз иродаси ва бригада аъзоларининг куч-қуввати билан бартараф этди. Бу бригада биринчи теримдаёқ хар

гектаридан 25 центнердан ҳосил йил-териб олишни мўлжалламоқда. Дастлабки ҳисоблар бу мўлжалнинг тўғрилигини далолат бериб турибди.

Областа эриштилаётган бу ютуқлардан ҳақли равишда мамнуф эканлигини юқорида айтиб ўтдик. Аммо ютуқлар соясида юз бераётган намуналиклар ҳам борки, уларни четлаб ўтмаймиш. Гарчи, Бухоро области республикада йил-теримда илгор ўринини эгаллаб келаятган бўлса ҳам, пахта тайёрлашнинг суръатини бир меъёрга бераётганлиги, таъжжубланарлиқдир. Кейинга кетиб ва саясатлар туғриси йилнинг мезонини эмас. Аксинча, ялпи юксаклигига эриштириш учун ҳамма бошқармалар, барча колхоз ва совхозларнинг йил-теримда юқори марраларини эгаллаш лозим. Областа 2 процентдан пахта тайёрлаётган экан, бу кўпичи-ча илгор районлар, колхоз ва совхозлар ҳисобига бўлаётганлиги савдоқарлардан билиниб турибди. Шу жиҳатдан ҳам айрим районлар ва хўжайликларида нима учун кейинда қўлаётган ҳақида баъзи фактлар нелираимиз.

Навоий ишлаб чиқариш бошқармасида мавсумга яхши тайёрларлик бўлишгани натижасида теримнинг дастлабки кунларида шовиб қолди. Колхоз ва совхозларда ишнинг тўғри ташкил этиш, кучларни жой-жойига қўйиш юзасидан тегишли ташкилий тадбирларни қўриш ўрнига, кетма-кет мажлис ва йил-йилларга ўтказиш одад тусига кириб борапти. 1 сентябрдан 16 сентябрга борадиган партия комитетиди 4 марта буюр ва бир неча йиллик ўтказилди. Парткомда бошқарма ходимлари, колхоз ва совхоз раҳбарлари иштирокда ўтказилган айрим бюро йилгилишлари 5-6 соатлаб қўйилди. 9 сентябр кунини ўтказилган бюро мажлиси кеңаси сўз-сўзларда тартиб-аъдоби қўйиб, 2-ларда тамом бўлди. Кишилар чарчаб, мурабб ўз қишлоқларига етгунча тонг отган бўлса керак деб ўйлабмиш. Қишлоқ хўжайлиги раҳбар кадрларининг бундай йилгилишларда узоқ банд бўлиб қолгани натижасида уларнинг эртанги иш-намуналарини қандай бўлишини тасаввур этиб қўриш-чи! Бу ҳам камлиқ қилиб, шекилли, партокм секретари М. Мирқоқов ордан ички кўн ўтган ана бюро йилгилиши чакрилишини маълум қилди.

Бошқарма хўжайликларида «парткомдаги айрим ўртоқлар конкрет ишдан кўра мажлисбозлигини яхши қилишди» деб бекизи айтилмайди. Ишлаб чиқариш бошқармасида ҳам бу соҳада кейинда қўлаётгани йўқ. Улар ҳам кетма-кет мажлислар ўтказишди, қарорлар қабул қилишди, тадбирлар белгилашди. Лекин бундай йилгилишлар ва қарорлар унчалик фойда бераётганлигини навоийлик ўртоқларининг ёзлари ҳам сезиб туришди. Йилгилишларда партокм секретари Р. Тоқ М. Мирқоқовнинг кишиларни раҳнатидан, этиката сиймадиган қўпол сўзлари ходимларнинг қўнғинага озор етказяпти. Партиявий ишдаги бундай яроқсиз услубга барҳам бериш пайти келмадимики?

Бошқармадаги «Коммунизм» «Москва», Навоий номи колхозларининг қўнғини қўлаётганлиги, «Норойи», «Гигант» совхозларининг бир қанча бўлимларида йил-терим жадал суръат тусини

«ТЕКИНХҲҮР»

«Пойази» совхозини ишчиларидан олдинга ҳақда кўрсатишчи, Карл Маркс номи бўлишининг бригадаси, лиги Анрам Бердиқулов жамоат кўнғина кўз олаётгани хусуси бейки ортириш йўлига кирган. У «саҳий» билан ишлаган кишиларга ҳам нарийлар ёзган...

Редация хатини текшириб айбдорларга тегишли чора қўриш учун Пойази район прокуратурага юборди ва кўнғинада жабоини олди. Текшириш натижасида Анрам Бердиқуловнинг хатда кўрсатишган нокуй хатти-ҳаракатлари тасдиқланди. Мамуриятнинг буйруғи билан у ваъасидан олдинда, бўлимада ҳисоб, ишларини яхшилашга қаратилган чора-тадбирлар қўрилди. Меҳнат ва молли интизомни мустаҳкамлаш, А. Бердиқуловнинг жиний жабоғар, қилиш тортиш мумкин эди. Бирок совхоз ишчилари, инжнер-техник ходимларининг уни тарбиялаш, ҳақидаги илтимосини ҳисобга олиб, материаллар жамоатчилиги муҳокамасига берилди.

олганича йўқ. Ана шу колхоз ва совхозларнинг баъзи участкаларида пахтаси яхши очилган майдонларга қўлаётиб сув қўйиб юборишди. Шу майдонларда туқичани қўришни кутиб, пахта теримчи, ҳосил чаноклардан оқиб кетяпти. Хўжайликларида кўпгина теримчиларнинг ўрта ҳисобда 40-45 килограммдан пахта йил-териб олаётганлигини нормал бир ҳол деб бўлмайди. Ғиждувон ва бошқа ишлаб чиқариш бошқармаларида ҳам йил-теримда кейинда қўлаётган хўжайликлар бор.

Ватан бу йил 310 минг тонна Бухоро пахтасини кутмоқда. Бу област пахтакорлари учун синовдир. Шунчалик катта мажбуриятни бажариш терим суръатини янада тезлаштириш, шу кунларнинг хар бир соати ва минутидан самарали фойдаланишга, партия ташкилотлари омма орасида олиб бораётган ташкилотчилик ва сиёсий ишлар даражасини юксакликка кўтаришга, барча кучларини йил-теримга антив жааб этишга болғидир.

Пахта фронтдаги унумли ишлари билан ҳаммамизни кувонтираётган бухоролик азаматлар йил-терим суръатини тагин ҳам тезлаштириш учун барча имкониятларга эгалар ва улар бунинг уддасидан чиқа оладилар.

Х. ЕДГОРОВ, А. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

ПАХТАКОРЛАР МЕХНАТИГА ДАЛАДА ҲАҚ ТЎЛАНМОҚДА

Янгийўла, 17 сентябрь. (ЎзТАГ). Янгийўла ишлаб чиқариш бошқармасидagi хўжайликларида ҳосил айғим-теримда ишлаётган колхозчиларнинг меҳнатига бевосита далада ҳақ тўлаш жорий қилинди.

Ленин номи колхозининг Хўсанбой Очлов бошлиқ қилаётган бригадани далада ишловига буюн колхоз кассири Нишонов Салимов келди. Терим илгорлари Хўрбуви Хўсанбоева, Қўби Сотторова, Оқоржон Бирбоева, Бахри Зухробиёва ва бошқалар биринчи бўлиб пул олдилар. Улар нормадаси 80 килограмм ўрнига хар кунини хирмонга 180 килограммдан «оқ олтин» топишришмоқдалар. Уларнинг теран хар килограмм пахтаси учун тўғри тийишдан пул ёзилган. Бу теримчилар сентябрь ойининг дастлабки йн қўнғинида икки тоннадан пахта териб бердилар. Уларнинг хар бирга 80 сўмдан пул тўланди.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНING XVIII СЕССИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК, 17 сентябрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкиоти Бош Ассамблеясининг XVIII сессияси бугун ўзининг бошланди.

Сессиянинг дастлабки кун тартибиди саксонга ақин масалалар.

Курослизланиш ва мустақиллашчилик қўнғинларини тўғатиш масалалари Ассамблеянинг диққат марказида бўлади.

Сессия бу масалаларни ядро қурол синовларини қисман тақиқлаш ҳақидаги Москва шартномасининг имзолашини туғайди вужудга келган умид бағишловчи вазиятда, курослизланиш, халқаро кескинлигини юмшатиш ва тинч-тотув яшашнинг ишонч

КУРАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЛОНДОН, (ТАСС). Ангола ватанпарварлари ўз ватанини португалияликларнинг мустақиллашчилик зулмидан озод қилиш йўлидаги курашини давом эттирмоқдалар.

Рейтер агентлигининг хабарларидан маълум бўлишича, Анголанинг шимолий районларида шиддатли жанглар бўлмоқда. Португалия армиясининг қўмондонлиги томонидан эълон қилинган расмий ахборотга қўра, Анголанинг маъмурий маркази Луандада 12 сентябрдан 11 сентябргача қўзғолончилар португалияга 4 солдотин ўлдирган ва 18 солдотин ярадор қилганлар.

Янгийўла ишлаб чиқариш бошқармасидagi Свердлов фидокор колхоз пахта далаларида фидокор ортиқ 88 теримчининг хар бири мавсумда 12-15 тоннадан «оқ олтин» тераман деган. Суратда: шулардан бири — Турсун Исмомова. У хар кунини хирмонга 110-120 килограммдан пахта топишришди.

К. Рўзиев фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

ТУРКИЯ МАМЛАКАТЛАРДАН ХАБАРЛАР

БЕШ ҚИТЪА ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

АФИНА, 17 сентябрь. (ТАСС). Журналистларнинг III Жаҳон учрашуви қатнашчилари тушдан «Литва» совет теллоқиди буюн Пьер портичига причаляга келиб қўлади.

Қўнғина олдирилган орадада Греция—Совет жаҳонининг расмий доктор Спидиопулос, «Авеш» элестасиши директори Параскевасулос, Грециянинг миллий қаҳармони Монолис Глазос ва бошқалар бор эди.

А. А. ГРОМКО СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

НЬЮ-ЙОРК, 18 сентябрь. (ТАСС). СССР ташқи ишлар министри А. А. Громко БМТ Бош Ассамблеясининг 18-сессияси ишда қатнашиш учун келган социалистик мамлакатлар делегациялари шарофига кеча зиёбат берди.

Уртоқларча самийий вазиятда ўтган зиёфатда социалистик мамлакатлар делегацияларининг бошлиқлари: Чехослования ташқи ишлар министри В. Давид, Венгрия ташқи ишлар министри Я. Петер, Руминия ташқи ишлар министри К. Манеску, Болгария ташқи ишлар министри И. Башев, Польша ташқи ишлар министри Я. Гомулка, Югославия ташқи ишлар министри М. Дугурсерин, шунингдек шу мамлакатлар делегацияларининг аъзолари ҳозир бўдилар.

Зиёфатда совет томонидан делегация аъзолари В. С. Семенов, Н. Т. Федоренко, С. О. Азимов, М. А. Меньшиков, шунингдек СССРнинг АКШдаги элчиси А. Ф. Добрынин, Украина ССР ташқи ишлар министри Л. Ф. Паламарчук ва Беларуссия ССР ташқи ишлар министри К. В. Киселев бор эди.

Уш кунини А. А. Громко Бош Ассамблея сессиясидagi Югославия Социалистик Федератив Республикаси делегациясининг бошлиғи В. Попович билан дўстона суҳбатлашди.

КУРД АХОЛИСИНING ҚИРИЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАСИН

«Курд халқининг ҳуқуқларини химос қилиш қомитети» байноқ эълон қилди. Баёнотда қўйилди:

Басчилар, дейилган байноқда, минглаб химосида аёллар, гўдаклар ва қаришлардан ўз эгаллигини, экинзорларини ва чорва молларини йўқ қилиб ташлаганликлари, юзлаб қишлоқларни ваёрон қилганликлари, оқмондан бомба ёғдирганликлари билангина мактанлидаги кишиларнинг уммин. Улар грандан аҳоли орасидан тахминан 100 минг нурдун бошланасиз қолдирганларини билан «фахриятчилар» уммин. Лекин соф харбий маънода олганда, улар Курдистондаги қонли урушда ҳозир бой бериб қўймоқдалар.

Баёнотда таъиндлангани, Ироқдаги араб аҳолиси ва бутун дундаги демократлар Курдистон демократик партиясининг расмий генерал Мустафо Барзаний уммон. Донлидаги Курдистон революцион армиясига астойдил хайрихолик билдирмоқдалар.

* 144 оилага янги уй * *Тарих ёдгорликлари* * **Пахтакорларга ёрдам**
* Афғонистон санъаткорларининг муваффақияти * *Яна уч маданият универ-*
ситети * Футбол ишқибозлари учун * Текинхўр ва бебурдларга орамизда ўрин йўқ!

ХАТЛАРДАН САТРАЛАР

А. Навоий номидаги Самарқанд давлат университетининг бир гуруҳи олимлари томонидан тайёрланган славян тили ва адабиётига оид тўпламнинг янги серияси босилиб чиқди. Бу китоб славянистларнинг Болгарияда бўладиган V халқаро съездида бағишланган.

А. Файзиев.

Болали оналарнинг унумли меҳнат қилиши учун яхши ғамхўрлик қилаётган Шеробод бошқармасидаги Ленин номи колхоз правлениесидан оналар хурсанд. Колхоздаги 19 пахтачилик бригадасида боғча-ясиллар ташкил этилган.

А. Ботиров.

Фарғона давлат педагогика институтининг студентлари пахта-йўғим теримида қўмашлашган учун колхоз ва совхозларга чиқдилар. Шунингдек, Янқабоб бошқармасидаги Охунбобоев номи, Косон районидagi Абу Али Ибн Сино номи қишлоқ мактабларининг ўқувчилари ҳам пахтакорларга яқиндан ёрдам беришмоқда.

Н. Фозилов,
Х. Турдиев,
Т. Аликулов.

Термиздаги 17-ўн бир йиллик мактабда янги спорт зали қурилади ва «Киев» маркази киноустановка сотиб олинди.

Б. Абдусаматов.

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИ ЎЧОҒИ

Кеч кириб шаҳарга тун бўлганда, саноат корхоналарининг ишчилари, хизматчилар, студентлар маданият йўғим келишади. Уларнинг кўпчилиги томошабинлар бўлса, кўпчилиги санъат ишқибозлари бўлган турли насб эгалари. Маданият уйда 5 та ҳаваскорлик тўғрисида ташкил этилган. Нуқсдаги 118-курслар трестининг ҳодими Н. В. Марнова раҳбарлик қилаётган драма клубига томошабинларга кўрсатиш учун «Тирин мурда» номли янги спектаклни тайёрламоқда.

Маданият уйи қошидаги рақс ва ашула тўғрисидаги 30 дан ортиқ киши иштирок этади. Айниқса хор тўғрисидаги концертлари

томошабинларни хурсанд қилади. Ҳозир тўғрисида 100 та яқин йўғим ва қиз қатнашмоқда. Яқинда тўғрисида аъзолари шаҳар автотаси, ўқув юрлари ва кўпгина совхозларнинг клубларида концерт кўрсатиш.

Маданий-оммавий ишларни жонлантиришда маданият уйи қошидаги 9 кишидан иборат совет катта ёрдам бермоқда. Бу ерда шаҳар меҳнатқашларининг болалари учун қўшқ ва рақс ансамбли ташкил этилган. Шунингдек, шаҳардаги саноат корхоналари қошида урта маданият университети ташкил қилинди.

Б. НАСРИДИНОВ.

Тошкентда, Свердлов номидаги концерт залида Афғонистондан келган санъаткорларнинг концерти бўлиб ўтди. Махшур ашулачи Хил раҳбарлигидаги Қобил радиоси халқ чолғу асбоблари ансамблининг бу концерти ўзбек томошабинларига голда манзур бўлди. Суратда: афғонистонлик теннисчи ашулачи Сарбон куйламоқда.

А. Соболев фотоси.

ҲАШИТТАР ШИРАКАЙФ РЕВИЗОР

Арқадарский Қарши тўқувилик фабрикасини ревизор қилган ота-она эди, азроғида уни бир йўл урта «Волга» билан кутиб олди. Хўрматли меҳмон Анна Михайловнанинг ёнига ўтирди.

— Ҳайда! — деди директор шофёридан кўриб, — резиденцияга ҳайда.

Резиденция фабрикасини яқини қаватида эди.

Виктор Александрович Арқадарский фабрикасини махсусдор кишилари билан «резиденцияга» кирди-ю, газаби ошди кети.

— Мен қардаман? — сўради у Анна Михайловнага тикилиб.

— Сиз фабрикасининг ичкини қаватидасиз, ёти турушиниз учун тайёрлаб қўйилган хонадасиз, — деди директор охира.

— Негиз телефон йўқ?

— Телефон бўлади.

— Негиз гилам ёйилмаган?

— Поёндоз тўшаймиз.

— Ўтган оғини бошлариди бўлган жоёа. Бешинчи оғини ўн тўққизинчи хисловиди, кечаси тун яримлашганда ревизор Виктор Александрович Арқадарский билан фабрика қоровули Тўйчи Хамидов ўртасида шундай гап-сўз бўлиб ўтди: Арқадарский маст-агаст эди, у ер тешишди.

Қоровул — деди у, — мен қардаман келдим?

— Сизни бир хотин, бир эркак чақил қилиб олиб келиб ташлаб кетишди.

— Сўқиндим?

— Ҳў, сиз сўқиндингиз...

— Сеп анави итгини отасан.

Оғир бўлинг, Виктор Александрович, фабрикани қўриб турувчингиз ит. Уни отиб бўлмайди.

— Отасан дедимки, отасан. Бу ит фабриканинг инвентарига йўқ. Демак отасан.

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

У йўлда фабрика томон кела туриб, «бош отрингизни тузатиб олди. Фабрика дарвозаси ёнига келганида парком Кимов, соқчилар бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар Хамидов билан сузлашиб туришарди.

Арқадарский Хамидовни қўриб, яна сўка кетди. Кейин соқчилар бошлиғига қаради:

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Қоровул ўз хизматини қаллоқ билан адо этиб, тунда шоқини қўтарилишига йўл қўймагани учун уни «ўз ари-засига» бинаош ишдан бўшатиб юбордилар.

Энди яна ревизор Арқадарскийдан эшитти. У ўрта Осиё халқ хўжалиғи кенгаши Енгил саноат бош бошқармаси томонидан Қарши тўқувилик фабрикасининг мол-хўжалик ишларини текшириб келиш учун командировка қилинди. Юқорида таъриф қилганимиздек, у меҳмонхонада эмас, балки қонунга хилоф равишда корхонада, махсус жиҳозланган хонада ётиб юрди. Қунара, қунаро ичи, маст бўлиб қунарада ва тунда ишловчи ишчи аёлларнинг, коллективнинг тинчлигини бузди. Аммо фабрикада жамоат тартибни ҳар қандам паймол қилган ревизорга ҳеч ним ҳеч нарса демади. Энди...

Сизни бир хотин, бир эркак чақил қилиб олиб келиб ташлаб кетишди.

— Сўқиндим?

— Ҳў, сиз сўқиндингиз...

— Сеп анави итгини отасан.

Оғир бўлинг, Виктор Александрович, фабрикани қўриб турувчингиз ит. Уни отиб бўлмайди.

— Отасан дедимки, отасан. Бу ит фабриканинг инвентарига йўқ. Демак отасан.

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

У йўлда фабрика томон кела туриб, «бош отрингизни тузатиб олди. Фабрика дарвозаси ёнига келганида парком Кимов, соқчилар бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар Хамидов билан сузлашиб туришарди.

Арқадарский Хамидовни қўриб, яна сўка кетди. Кейин соқчилар бошлиғига қаради:

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

У йўлда фабрика томон кела туриб, «бош отрингизни тузатиб олди. Фабрика дарвозаси ёнига келганида парком Кимов, соқчилар бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар Хамидов билан сузлашиб туришарди.

Арқадарский Хамидовни қўриб, яна сўка кетди. Кейин соқчилар бошлиғига қаради:

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

У йўлда фабрика томон кела туриб, «бош отрингизни тузатиб олди. Фабрика дарвозаси ёнига келганида парком Кимов, соқчилар бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар Хамидов билан сузлашиб туришарди.

Арқадарский Хамидовни қўриб, яна сўка кетди. Кейин соқчилар бошлиғига қаради:

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

У йўлда фабрика томон кела туриб, «бош отрингизни тузатиб олди. Фабрика дарвозаси ёнига келганида парком Кимов, соқчилар бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар Хамидов билан сузлашиб туришарди.

Арқадарский Хамидовни қўриб, яна сўка кетди. Кейин соқчилар бошлиғига қаради:

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

У йўлда фабрика томон кела туриб, «бош отрингизни тузатиб олди. Фабрика дарвозаси ёнига келганида парком Кимов, соқчилар бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар Хамидов билан сузлашиб туришарди.

Арқадарский Хамидовни қўриб, яна сўка кетди. Кейин соқчилар бошлиғига қаради:

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

У йўлда фабрика томон кела туриб, «бош отрингизни тузатиб олди. Фабрика дарвозаси ёнига келганида парком Кимов, соқчилар бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар Хамидов билан сузлашиб туришарди.

Арқадарский Хамидовни қўриб, яна сўка кетди. Кейин соқчилар бошлиғига қаради:

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

У йўлда фабрика томон кела туриб, «бош отрингизни тузатиб олди. Фабрика дарвозаси ёнига келганида парком Кимов, соқчилар бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар Хамидов билан сузлашиб туришарди.

Арқадарский Хамидовни қўриб, яна сўка кетди. Кейин соқчилар бошлиғига қаради:

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

У йўлда фабрика томон кела туриб, «бош отрингизни тузатиб олди. Фабрика дарвозаси ёнига келганида парком Кимов, соқчилар бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар Хамидов билан сузлашиб туришарди.

Арқадарский Хамидовни қўриб, яна сўка кетди. Кейин соқчилар бошлиғига қаради:

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

У йўлда фабрика томон кела туриб, «бош отрингизни тузатиб олди. Фабрика дарвозаси ёнига келганида парком Кимов, соқчилар бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар Хамидов билан сузлашиб туришарди.

Арқадарский Хамидовни қўриб, яна сўка кетди. Кейин соқчилар бошлиғига қаради:

— Бунинг шу кунгиз, шу тоғдайқ ҳайдаб юборасан.

Отмасанг, милтиқни бер, ўзим...

Хамидов яна «йўқ» деган эди, ревизор қоровулининг ёқасидан ола кетди. Милтиққа ёниди. Хамидов милицияга телефон қўқанди эди, ревизорни «хўшёрхона»га отиб кетишди.

Итирмавчи числода эрта-лаб Виктор Александрович Арқадарскийни «хўшёрхона»дан чиқариб юбордилар.

ДИҚҚАТ: ЛОБАНОВСКИЙ!

Француз газетаси «Экспресс»нинг обзорида...

Раймон Копанинг катта шухрат қозонганидан мағрурланган куйдаги олимларни бағиш эди: «Башарти сизга Раймоннинг уйи телефонни керак бўлиб қолса, трубафони кўтаришининг билан орадан 20 секунд ўтган, Парижнинг ҳар қандай справка бюроси сизга, дарҳол жавоб қилади». Киевда, миллионлаб аҳолиси бўлган шаҳарда маҳаллий «Динамо» командасининг чап қанча хўжумчиси Валерий Лобановскийнинг уйини тоғини учун 17 секунд кетди.

«Ушунга оғини бўлган бу рус йўғимчи ҳар қандай Европа футболчилардан қиммат турди. Ана шу йўғимчи меннинг командамда ўйнаганда, нисбатан маҳкам бўлар эдим». Бу сўзини Бразилиянинг «Сантос» командаси тренери ўз талаблари СССР олимпиадада қатнаш билан учрашгандан кейин айтган эди.

ФУТБОЛ

ЭПЧИЛЛИК ВА ЧАҚҚОНЛИК САМАРАСИ

Футболда омадага умид қилган команда доим мағлубиятга учрайди. Гарчи «Пахтакор» Германия Демократик Республикаси «Лейпциг» шаҳар спорт клуби терма командаси билан учрашган учун мағлубиятга тушганда омад деган нарсата умид қилган бўлса ҳам, аммо уларнинг кетма-кет йўғимчи хатолари анча қимматга тушди.

Москванинг армия спорт маркази клуби, Бундеслига «Динамо» командаси билан ўйнаган даурида (1:1, 0:0) қилган меҳмонлар билан масъулиятни ҳис қилган ҳолда ўйнаш лозим эди.

Меҳмонлар ўйиннинг дастлаб минутахонада ташаббусни ўз қўлларига олиб, ҳисобини очинган муваффақ бўлдилар. Шундан кейин ҳам пахтакорларнинг ўйинида сал бўлса ҳам бурлиш асёл олмадилар. Улар бошлаган ҳужум натижа беравермади. Чунки, ўйинчилар бир-бирларини тушунмай ҳаракат қилдилар, айрим ўйинчилар аса ўзбошимчилиги қилишга уриниб кўрдилар. Меҳмонлар бунга қарши аҳдидан билан ўйнаб, теъ орада қилганини тўғини киритишга муваффақ бўлдилар.

Ўйиннинг иккинчи ярмида майдон эгалари бурлиш асёлга ҳужум қилдилар. Қаршидаги Тоқторов, Абдураҳимов зарб билан етган тўпга гоҳ шундай тегили, гоҳ дарвозага бош қайтариб қолди. Меҳмонларнинг ҳужуми учинчи «ўз киритиш билан қилди.

Ўйиннинг охири минутахонада «Пахтакор» футболчилари натижани ҳужум қилдилар. Аммо биронта ҳам тўп киритишга эриша олмадилар.

В. МАХКАМОВ.

Лобановский доим тўғини бурлишга қўйганда Киев стадионини 65 минг киши ўйнади. Футбол статистикасининг ҳисобига, Валерийнинг бурлишдан берган тўғинининг ҳар ўйинида дарвозага киритилган Лобановскийнинг маҳкам қилган пайда мен ундан бир дарвозага бурлишдан тўп тегиб кўришни натижа олмади. Унинг кўриш марта тегиш тўғинининг 38 таси дарвозага келиб тушди.

— Яна икки йилдан кейин балки, футбол билан хайра-хирман, — дейди Валерий, — Институтни тамомламоқдаман, инжениер бўламан.

КУМУШДАН ОЛТИНГА

Киев ишқибозлари Валерий Лобановскийни «балери» деб аташади. Рус балетининг жуда катта шухратини ҳисобга олганда бу ном Валерийга жуда ярашади.

Валерий Лобановскийнинг футболдан тарихининг ҳолида бирор йўғимчи ўйнади. У кўпга футболчилар сингари ҳолига қўйилганда «Сиб» қилди. Футбол мактабига тарбия олган, дан кейин Киев командасининг дублёрлар составида ўйнади.

Сўнгги асосий составда чап қанча хўжумчиси ўйини муваффақ қилди. У ана шу ўйинда кўриш билан берди ўз асосий асоси натижада.

Валерийнинг биринчи ўйнаган бўлишда олти оғини рўйга қўйди. У ўрта мактабига қўйилганда бу катта маҳкамат бўлиб, қилганда иккинчи ўйинида олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди.

Валерий Лобановскийнинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди.

Валерий Лобановскийнинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди.

Валерий Лобановскийнинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди.

Валерий Лобановскийнинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди.

Валерий Лобановскийнинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди. Ушунинг олти оғини рўйга қўйди.

Валерий Лобановскийнинг олти оғини